

Rebecca R.

Een Senne en Sanneverhaal of een lesje geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog

Marc Verhaegen

Een voorbeeld van didactische verwerking naar de klas toe.

Al weeral bijna 70 jaar geleden !

De oorlogsjaren **1940 – 1945**

Doorheen het hele verhaal van Rebecca R. kunnen we heel wat leren over het dagelijks leven van de gewone mensen uit die tijd.

De auteur geeft ons heel wat historische informatie. Maar er is meer : de termen onderdrukking, ontbering, repressie, collaboratie, deportatie, eliminatie, verzet, propaganda, oostfrontstrijders zeggen de leerlingen misschien niet zo heel veel. De leerkracht kan het een en ander uitleggen. Of de leerlingen kunnen iemand opzoeken die de oorlog heeft meegemaakt. Misschien weet een opa of oma zich nog wel het een en ander uit die tijd te herinneren.

Hierna volgen nu 13 **begrippen** die iets met de oorlog te maken hebben. Combineer deze begrippen met een plaatje uit de strip.

De begrippen :

1. diamantroof
2. deportatie
3. verspreiden van propaganda
4. vormen van licht verzet
5. onderduiken
6. honger en ontbering
7. onderdrukking door de Duitsers
8. zeer negatief gedrag van de Duitsers ten overstaan van de joden
9. eliminatie
10. vormen van georganiseerd verzet
11. vormen van collaboratie
12. oostfrontstrijders
13. overval van Belgen op een synagoge

Combineer deze begrippen nu met de plaatjes!

PLAATJES

a lijnen 121 – 122

b lijn 76a

c lijnen 62 – 63

d lijnen 91 – 92

e lijn 135

f lijn 189b

BEGRIPPEN (nummers)

g lijnen 41 – 42

h pagina 39 – 40

i lijn 131b

j lijnen 92 – 94

k pagina 41 – 43

l pagina 35 – 37

m lijnen 62 – 63

We kunnen ook eens nagaan of datgene wat Marc Verhaegen ons vertelt in zijn verhaal nu wel **echt gebeurd** is. We gebruiken daarvoor een aantal passages, verspreid over het hele album. Zo merken de leerlingen dat het verhaal van Senne en Sanne speelt op twee verschillende tijdsniveaus.

Het niveau waarin wij onze vrienden zien leven, is het nu.

Geef hiervan zelf 2 voorbeelden :

a)

b)

Het niveau waarin het verhaal van Rebecca speelt, is de tijd van Wereldoorlog II (1940 – 1945)

Zoek zelf voorbeelden hiervan :

a) lijnen 39 - 40

b) lijn 43

c) lijn 54 - 55

d) lijn 57

e) lijnen 61 - 62

Op dit tweede niveau geeft de auteur trouwens drie tijdsaanduidingen:

Plaat	Tijdsaanduiding
1. lijnen 32 tot en met 36 :	
2. lijnen 119 tot en met 120 :	
3. lijnen 164 tot en met 165 :	

Als we dus een besluit willen vormen, komen we tot volgende conclusie :

Senne en Sanne leven in :

Het avontuur van Rebecca R speelt in de periode :

Deze periode wordt in de geschiedenis aangeduid met de :

Rebecca R. en vele andere joden leven in de tijd van de uitroeiing van hun volk.
Dit wordt de geheten.

In veel strips worden veel vormen van **geweld** gebruikt.

Is dat ook zo bij Rebecca R in Senne en Sanne?

Reeds van in het begin van het album zien we dat het leven niet altijd rozengeur en maneschijn is. De meest gewelddadige scène is de pestscène, waarbij Thijs door Johnny en Bert wordt geslagen. Dat geweld lijkt wel echt. Dat moet haast wel vanwege de emotie in het tafereel. Ook in de weergave van het gedrag van de Duitsers is de auteur er niet voor teruggedeinsd hen als geweldenaars voor te stellen.

Geef zelf enkele voorbeelden :

Plaat	Wat gebeurt er?
1.	
2.	
3.	

Toch wordt soms bij deze geweldscènes eerder **neggeweld** getoond. Kan je bij de volgende plaatjes het fantastisch element bij de weergave van geweld tonen ?

Plaat	Fantasie – Element
lijn 70abc	
lijn 97abc	
lijn 139ab	
lijn 176 b	

Toch laat de auteur niet al te extreme vormen van geweld zien. Er hadden – bij wijze van spreken – ergere zaken kunnen getoond worden. Wat had kunnen gebeuren bij volgende platen?

Plaat	Wat was erger geweest?
lijnen 138 – 139a	
lijn 152	
lijn 189	

In stripverhalen worden mensen nog wel eens eigenaardig voorgesteld, denken we althans. Strips worden immers gekenmerkt door het gebruik van **stereotypen**. Een stereotyp is een vastliggend beeld of karakterisering. Zo kan je een Fransman steeds voorstellen met een Frans brood onder de arm, een rode neus, een fles wijn in de hand en een zwarte muts op het hoofd.

Hoe zou een Belg nu een Hollander weergeven in een stereotypering?
Geef een aantal voorbeelden:

--

En hoe zou een buitenlander nu een Belg kunnen stereotyperen?
Geef voorbeelden:

--

Stereotypen worden dus ook in Senne en Sanne gebruikt. Zo ook bij de weergave van de Duitsers. Bekijk hen eens aandachtig op : lijnen 51 tot en met 55, pagina 96 tot en met 99 en op pagina 46 tot en met 47.

Hoe komen die Duitsers bij de lezers over?

--

Duitsers werden nog lang na de oorlog als slecht en beestachtig voorgesteld. Daarop maakt onze tekenaar geen uitzondering, ook al overdrijft hij niet. Toch durft hij de stereotypering wel eens doorbreken. Waarin wijken volgende voorbeelden af van de gewone stereotypering?

Platen	Afwijking
lijn 99c	
lijn 136a	

Hoe lukt het de auteur om het boze karakter van de Duitsers aan de lezer te tonen? **Welke details** gebruikt hij daarvoor?

--

Ondanks al die oorlogsellende eindigt ons verhaal toch op een **optimistische noot**. We letten daarbij vooral op de laatste bladzijden van het verhaal. Daarin wil de tekenaar ons **een boodschap** meegeven. Zeer grondig laat de tekenaar ons zien wat de joden overkwam bij en na hun arrestatie. Het eindstation voor de Belgische joden was de Dossinkazerne in Mechelen. Als men daar was aanbeland, dacht men dat er niets onmenselijker een mens kon overkomen. Dat kan je afleiden uit de woorden van de papa van Rebecca op lijn 183b

--

Deze woorden zijn een reactie op Senne's gezegde op lijn 183a

--

Dat is een van de weinige allusies van Verhaegen op datgene wat de joden in Wereldoorlog II zal overkomen :

--

In sommige passages zien we wel dat de Duitsers het echt gemunt hebben op de joden en dat ze daarbij niets ontzagen. Kijk zelf eens

Plaat	Wat gebeurt er?
40a	
63c	
132a	
138a	

Maar in het algemeen toont de auteur weinig details van verregaande vormen van geweld, geweldpleging en vernedering.

Op lijn 191 horen en zien we wel wat het lot van 6.000.000 joden is geweest. Gelukkig wordt de massaslachting niet getoond, wel gesuggereerd. Woorden schieten te kort, maar beelden schieten nog veel meer te kort!

Toch zegt de symbolische verbranding van Krolik op lijn 189b genoeg voor een goed verstaander. Wat wordt hiermee in feite bedoeld en welk is de symbolische betekenis ervan?

--

Toch wil tekenaar Verhaegen ook de bij de aanvang van het album gezette toon bij de lezer in herinnering brengen. Wat gebeurt er namelijk op lijn192b en waarom heeft de auteur het zo uitgebeeld?

--

Na een bewogen geschiedenis wordt Thijs nu onze held. Het probleem waarvan we hoorden bij het begin van het verhaal, lijkt nu opgelost. Dat hebben we te danken aan een bewogen periode uit onze geschiedenis. Zo tilt de tekenaar een verschrikkelijke periode uit onze Europese historie na 60 jaar op een ander niveau.

Uitsluiting en pesterijen kunnen grote gevolgen hebben, zelfs op wereldschaal. Iemand pesten om zijn kledij, zijn uiterlijk, zijn gebrek of handicap kan ook, waar het gaat om een individu, even grote gevolgen hebben. Kan je akkoord gaan met deze boodschap?

Waarom niet?	☐	Leg uit :
Waarom wel?	☐	Leg uit :

Paul Verstappen